

उदी नव्हे ही अमृतवल्ली

उदी नव्हे ही अमृतवल्ली श्रीसाईची असे
धुनी चेतवूनी स्वये निर्मिले 'भस्म-गंध' छानसे

दिव्य औळधी जडीबुटीतील
अमोघ शक्ती मंत्र धुनोतील
अंगारातून पुलकित होऊन
भस्म शिवाचे हंसे .....

साई पदी त्या दृढ आलींगन
नित्य असुं द्या मनांत पूजन
उदीच केवळ साई रूपाने
सदव जागतसे .....

नित्य निनादो धून मनांतून
श्रीसाईच्या गीत भजनांतून
प्रसाद म्हणूनी उदी सेउनी
तृप्त होऊ या कसे .....

व्यथा असो वा असोत व्याधी
श्रीनाथांची दिव्य समाधी
जाळून टाकील सर्व उपाधी
भक्ती चांदणे हंसे .....

माथी लावा प्या पाण्यातून
उदी नव्हे हे अमृत सेवन
देईल सकला ते संजीवन
मनात श्रद्धा वसे .....

—श्री मधुकर कृष्णाजी विचारे,
१५, वी भक्ति-सुधा, वाकोला पाईप लाइन
दत्त मंदीर रोड, सांताक्रुज (पूर्व)
मुंबई ४०० ०५५.

साई मला दिसले

शिरडी क्षेत्री, पाय लागले पुण्य कळा आले
भाग्यची माझे साई मंदिरी, साई मला दिसले ॥

अजन्म अमर ते साईश्वर हो शिरडी अवतरले
गोदा तीरीं भक्तजनांचे, भाग्य जणुं प्रसवले ॥

‘साई साई’, ‘जयश्री साई’ मंदिर दुमदुमले
साई शक्तिचे विराट दर्शन, भक्तजनां झाले ॥

शिरडी क्षेत्री, भक्तजनांचे पूर महा लोटले
मंदिरी घेऊनी घेता दर्शन, शांत चित्त जाहले ॥

—श्री. दा. र. दलबी,
५१७८, बी. पी. टी. कॉलनी, रेनॉल्डस रोड,
वडाळा, मुंबई ४०० ०३७

नित्यनेम

सकाळी उठोनी करा साई स्मरण
साई चुकवील जन्म मरण
स्नान करोनी करा साई पूजा
साई सारखा प्रेमळ नाही दुजा
दुपारच्या वेळी द्या साईशी भोजन
करिल तुमचे तो दैन्य हरण
सांजच्या वेळी करा करा साईनामाचा गजर
साई ठेवील सतत तुम्हावरी नजर
रात्रीच्या वेळी नित्य नेम ध्यानाचा
साई राहातो सतत मग अमुचा

—श्री. यशवंत विचारे
दयानंद विल्डींग, डॉंबिवली

आैक्ष वाढो कुंकवाला

माते माझे साई धावत ये लवकरी
संकट पडले भारी आई धाव लवकरी
सगेसोप्रे सारे फसवणूक करीती

गम्मत बघती माणसे रक्ताची
पैशासाठी दुश्मन भाई ॥ १ ॥

तुम्हा विण कुणी न जगी माझे साई
सारी वैशाची नाती स्वार्थी ॥ २ ॥

होईल कधी हा संसार पूरा
नौकेत तुम्हा विण नाही बाबा वाव
कुंकवाची ती भितीच वाटे मला
कुंकु माझे तुमच्याच हाती बाबा

अक्षय राहो माझ्या भाळी कुंकवाचा टिळा
संतती आणि संपत्ती राहो सुखी सदा
(मुलगा) (पती) मागणे हेची साईनाथा

-सौ. रश्मी रमेश कोरे.

काढी वाडी, एल. जे. रोड,
बंगला नं. ४ रुम नं. ५,
माहीम, मुंबई ४०० ०१६.

साईराया माझी माया

(चालः एक परदेशी मेरा दिल ले गया)

साई राधा माझी माया करवशिल का ?
कधी तरी माझ्या साठी धावशिल कां ? ॥८॥

कसं किती सांगू तुला कद्यवल्लतो मी
नाही काही माझी माया तुजसी म्हणेनी ।

माझी दया तुला देवा येईल का ?
माझ्यासाठी कधी तरी धावशील का ? ॥१॥

साइनाथा तुजला शरण सदा मी ।
दृढ़ भक्ति माझ्या मनी ठसवी म्हणोनी ।

माझ्या मनीं सदा तुझी भक्ती असु दे।
माझी माया तुजसी नित्य असु दे॥२॥

साई राया तुजला प्रार्थू किती मी।
प्रार्थन थकलो पाही मनी मी॥

तरी सर्वा म्हणे मी म्हणा साईराम ॥
सर्वा मनी तुझी भवती म्हणे नथराम ॥ ३ ॥

—श्री. नथूराम दादाजी जोशी
मु. पौ. केळवारोड,
ता. पालघर, जिल्हा ठाणे.

पाहिली शिरडीत मी पंढरी

ਪਾਹਿਲੀ ਸ਼ਿਰਡੀਤ ਮੀ ਪੰਢਰੀ

त्रिभुवन विश्वावरी ॥

थोर विश्व ते वैभव सारे

पाहन आले भर्वनि डोळे

रुप मनोहर देह सावले

लोचन तृप्ति आज जाहली

ਪਾਹਿਲੀ ਸ਼ਿਰਡੀਤ ਸੀ ਪੰਦਰੀ

त्रिभवन विश्वावरी ॥ १ ॥

पुडे लुगांधी सुमने अति

सुधे परी तयास मति

पहे जल्दकर्ती दिप ज्योती

भावे पूजती बालक नारी

पाहिली शिरडीत मी पंढरी

त्रिभुवन विश्वावरी ॥ २ ॥

जगतास सुख लाभले

थोर थोर ते होऊनी गेले

जीवन तथानी सेवेसी वाहिले

तूच नाथा दीनांचा कैवारी

पाहिली शिरडीत मी पंढरी

त्रिभुवन विश्वावरी ॥ ३ ॥

दर्शन घेता द्वारका सदन

भावपूर्ण करती नमन

चमत्कार दिपवती लोचन

आठवता मन द्रवे भारी

पाहिली शिरडीत मी पंढरी

त्रिभुवन विश्वावरी ॥ ४ ॥

-कु. रक्षा वागवे

डी १०, मॉडेल हाऊस

प्रॉफेटर रोड, मुंबई ४००००८.

समाधीमधूनी जागे व्हा

साईबाबा समाधीमधुनी जागे व्हा लवकरी
सत्गुरु उठा उठा झडकरी । बाबा ४५ उठा उठा लवकरी ॥५॥ धृ ॥

भोळचा भाळचा भाविकावरी कां रसले श्रीहरी
सत्गुरु उठा उठा झडकरी । बाबा उठा उठा लवकरी ॥६॥

खचले धर्यं काळ पाहूनी । संकट आले अम्हावरी
चित्तातूर झाले सारे । धावुनी या सत्वरी ॥७॥
सत्गुरु उठा उठा झडकरी । बाबा उठा उठा लवकरी ॥८॥

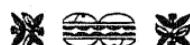
दया ना तुमसी कशी ना येई । कुठे जावुनी बैससी
तुझ्या लीलेचे वर्म न समजे । भुलविसी माया जाळी
सत्गुरु उठा उठा झडकरी । बाबा ४५ उठा उठा लवकरी ॥९॥ धृ

चंन ना आम्हां तुम्हां वाचुनी । घेवुनी या वांसुरी
चित्त न लागे कुण्या न कासी । मन मोहन गिरीधारी
सत्गुरु उठा उठा झडकरी । बाबा उठा उठा लवकरी ॥१०॥ धृ

—श्री. के. पी. पहाडे,
झोडा चौक, धरम पेठ
नागपूर.

नमस्कार

हे सदगुरु साई नाथा कृपाळा नृपाळा
या दीनेचा नमस्कार घेई वेलहाळा

हे सचिच्चदानंदा आनंद कंदा
दाखवी मज तव पदा

हे प्रभोविभो जगत माऊली
करि मजवरी कृपेची साऊली

हे दीनांच्या नाथा सदगुरु नाथा
ठेविते तव समाधीवरी माथा

हे सकळ विश्वाच्या माय बापा
हरि रे हरि भव भय तापा

होन होन अज्ञानी विसावले तव पदी
नमस्कार माझा तुज शिरडीपती.

—सौ. सुनिता यशवंत विचारे
दयानंद बिल्डींग
डॉविवली.

॥ श्री साईबाबा प्रसन्न ॥

जाहीर आमंत्रण श्री साईबाबा सेवा ट्रस्ट मुंबई

रजिस्टर्ड इ ९८६९/मुंबई

'साईदरबार' कल्याणदासवाडी, जयहिंद सिनेमा समोर.
डॉ. आंबेडकर रोड, मुंबई-४०० ०१२.

★ श्री साईबाबांची ६६ वी पुण्यतिथी उत्सव सोहळा ★

★ श्री साईसेवा विशेषांक (स्मरणिका) प्रकाशन ★

■ साई स्नेह-सम्मेलन ■

मंगळवार दि. २ ऑक्टोबर ८४ ते मंगळवार दि. ९
ऑक्टोबर १९८४

सम्मेलन उद्घाटक - साईभक्त श्री. भाऊ डिचोलकर.

श्री साईसेवा विशेषांक प्रकाशन - मा. महादेवशेठ वि. केसरकर.

(बिल्डिंग कॉन्ट्रॅक्टर्स एस.इ.एम.)

प्रमुख पाहुणे - मा. गणपतराव सामंत

(प्रमुख श्री देवी महालक्ष्मी ट्रस्ट, मुंबई)

प्रमुख कार्यक्रम—

मंगळवार दि. २-१०-८४ - सायं. ७ वा. श्री साईबाबांच्या प्रतिमेची
व पादकांची पालखी मिरवणूक.

बुधवार दि. ३-१०-८४ - प्री साईसेवा विशेषांक (स्मरणिका) प्रकाशन.

गुरुवार दि. ४-१०-८४ - श्री साईबाबांचा ६६ वा पुण्यतिथी उत्सव
सोहळा.

- साईभक्त श्री. भाऊ डिचोलकर यांचे भिक्षा
पर्यटन.

मंगळवार दि. ९-१०-८४ - महाप्रसाद कोजागिरी पौर्णिमा उत्सव.

दर दिवशी — शिरडीप्रमाणे दैनंदिन विधी, होम हवन, सामुदायिक
अभिषेक, श्री साई सच्चरित पारायण, श्री सत्यनारा-
यणाची महापूजा, हळदीकुंकू समारंभ, कलाकारांची
हजेरी, किर्तन, इत्यादि.

कार्यक्रमाचा तीर्थप्रसादाचा लाभ ध्यावा, ही विनंती.

साईबाबांची प्रार्थना

दीनदयाळा कृपासागरा
भक्तवत्सला साईनाथा
कां न करिसी कृपा मजवरी
कां न जाणिसी माझ्या व्यथा ? ॥१॥

दुःख हरिले कैकांचे तूं
मार्ग दाविला तूं सकलांना
निरसन किले तुवां जयांचे
धरिला होता अभिमान वृथा ॥२॥

चमत्कार तूं करून दाविले
हलके किले दुःख जनांचे
किले तूं भयमुक्त जयांना
ठेविती जे तव चरणीं माथा ॥३॥

मंदिरीं असशी असशी मशिदींत
भेदभाव तुजपाशी नसे तो
कृपा छत्र तव असे तयांवरी
अनुसरती ज तव वंथा ॥४॥

भरली तूं झोळी इतरांची
मला मात्र कां बाहेरिले ?
भक्तीभावे तुज आळवितों परि
तव कृपा न लाभे मज अनाथा ॥५॥

केला असता अनुग्रह मजवरी
दिली असती अन् बुद्धी मजला
रचिले असते तव अभंग
आणि रचिली असती गाथा ॥६॥

—श्री. सूर्यकांत स. मयेकर
५५१९६६, टिळक नगर, चेंबूर
मुंबई ४०० ०८९.

प्रत्येक गाड्या पीडिताच्या मार्गे महिनोनै
महिने, वर्षांनुवर्त केलेला अस्यास
व न्यासग उभा आरतो. त्याचप्रमाणे
प्रत्येक लक्षाद्यांशामात्रेसद्या कित्येक
महिन्यांची खिंवा वर्षांची बचत
व गुंतवणूक उभी असते.

(पातळ वारकरी वृक्षी जीवन साक्षा)

गांडे विद्यालय एवजा उत्तम विद्यालय
त्यार हात नाहील
हासेद लक्षांविशेषंदा

जगाचे अधिपती

~~~~~

गरिब फकिरी । लेणे तुमचे,
जरी हे दारिद्र्याचे ।
समर्थ साई । सद्गुरु तुम्ही
अधिपती हो जगताचे ॥१॥

विविध धर्म पंथातच केली ।
ह्याती अद्भुत ब्रेमे व्यापिली ॥
पराकष्टे तुम्ही एकी साधली ।
गुह्य बनुनी शास्त्राचे ॥२॥

दशावतारा तुम्ही घेऊनी ।
तारित आला हीच मेदिनी ॥
पाळित आता युगायुगातुनी ।
रक्षीत द्विद स्वतःचे ॥३॥

पुराण अन् कुराण ग्रंथ सजविला ।
गीतामृत हा तुम्ही पाजला ॥
तुम्ही रहस्य उकलण्या जिवाला ।
ज्ञानेश्वर ज्ञानाचे ॥४॥

—श्री. बाळासाहेब शांताराम नाडकणी
लक्ष्मीपुरी, कोल्हापूर.

‘सबका मालिक एक’

“सबका मालिक एक” कहते हैं बाबा साई
ध्यानसे अर्थ समझ लो मेरे प्यारे भाई॥
शिर्डीका है फकीर, नहीं जानता जाती
हिन्दू, मुस्लीम, सीख, ईसाई मानते हैं बाबा साई॥
हिन्दू का है रामसाई, मुस्लीम का है रहीमसाई
सीख ईसाई देखते हैं मन मन्दीरमें साई॥
मानव जाती एक है बोलते हैं बाबासाई
मतलब इसका जान लो मेरे प्यारे भाई॥
उच्च-नीच भेदभाव की दूर करो परछाई
अल्ला मालिक देख सकोगे तब प्यारे भाई॥

—सौ. भावना शामोदर जेऊरकर,
१०, साईधाम, नाना शंकरशेठ रोड,
गोपी टाँकीज समोर, विष्णु नगर
डॉबिवली (पश्चिम.)

श्री. मनोहर सावंत परदेश दौन्यावर

श्री साईबाबांचे एक जुने भवत व साईलीला मासिकात वेळोवेळी आपले
अनुभव प्रसिद्धीला पाठचिणारे श्री. मनोहर नागेशराव सावंत हे शनिवार
ता. ४ ऑगस्ट ८४ रोजी सकाळच्या गत्फ एअर विमानाने परदेश दौन्यावर
येले. या दौन्यात ते सप्तनीक जर्मनी, इटली, फ्रान्स, स्विझरलंड, इंग्लड,
हॉलंड, वेल्जीयम, व अरेबियन गत्फ या देशातील प्रमुख शहरांता भेटी
देऊन तेथील प्रेक्षणीय ठिकाणे पाहणार आहेत. सप्टेंबरच्या दुसऱ्या
आठवड्यात ते मायदेशी परततील.

शिर्डी संस्थानचे माजी कार्यकारी विश्वस्त कै. नागेशराव सावंत
यांचे श्री. मनोहर हे जेष्ठ चिरंजीव होत. श्री. मनोहर सावंत या उभय-
वानां त्यांच्या परदेश दौन्यावाबत आमच्या हार्दिक शुभेच्छा

शिरडी वृत्त-माहे जून १९८४

जून महिन्यामध्ये बाहेरगावाहून येणाऱ्या साईभक्तांची गर्दी पहिला पंधरवड्यात जास्त प्रमाणात होती. त्यांतर गर्दीचे प्रमाण थोडे कमी झाले. काही कलाकारांनी श्री चे पुढे हजेरी दिली ती खालील प्रमाणे

कीर्तन १ ह. भ. प. लक्ष्मण आनंदा मिरजकर.

२ ह. भ. प. दशरथ आपाजी ऊकीरडे.

३ ह. भ. प. परमेश्वर त्रिविकराव शिंगे मठ पिंपळगाव

४ ह. भ. प. प्रलहाद का. चव्हाण आठंदीकर वडांगळी.

५ ह. भ. प. मधुकर गणेश सुवर्णवंशी निफाड.

६ ह. भ. प. भद्रनराज ज्ञानोबा भोसले खपाट पिपरी.

७ ह. भ. प. रमावाई मुळे मु. पो. नेर.

प्रवचन ह. भ. प. मुरलीधर महाराज देशमूख शिर्डी

२ श्री. लक्ष्मण महाराज वाकचौरे शिर्डी.

भजन, गायन, वादन, वर्गेरे १. श्री दत्तात्रय तुकाराम दयाळ सातारा
 २. मीरा रांव भोपाळ. ३. श्री. दत्तात्रय लक्ष्मण साखरे वसई ४. श्री.
 मल्हार भजनी मंडळ इंदोर ५. श्री जयवंत कुलकर्णी मुंबई ६. श्री लक्ष्मण
 देवासकर मुंबई ७. श्री. शाह भोसले ८. श्री. दौलत शर्मा मुंबई ९.
 कौसल्या चमनलाल चोपडा १०. श्री. सुभाष सानारकर पनवेल ११. श्री.
 महादेव वाढ पनवेल १२. श्री. हरिश्चंद्र पनवेल १३. श्री. मुकुंद किरजत
 १४. दिनानाथ ठाकरे नागपूर, १५. सौ. सुनंदा ग. केळकर सांगली १६.
 शकुंतला मुजूमदार, सांगली १७. श्री. भानुदासबुवा गुरव मिरज १८.
 श्रीमती विजयाबाई मदुरा १९. हरि ओम शरन २०. सौ. नंदिनी शरन
 २१. श्री. उमाशंकर, अदलाबाद २२. सौ. तारुबाई यरडूर पुणे २३. श्री.
 वसंत यरडूर पुणे २४. श्री. रत्नलाल शर्मा, घंतोली २५. श्री. शांती मुदली
 यार जमशेदपूर २६. श्री. बाळकृष्ण सुकदेव पाटील, वडांगळी २७. श्री.
 भगवती साई संस्थान कुर्ला २८. श्री. श्रीकांत दामोदर जेऊरकर २९. कु.
 मुख्या दामोदर जेऊरकर.

हवापाणी-शिर्डी येथील हवापाणी उत्तम असून रोगराई काही नाही. पावसाळ
 सुखात झालेली आहे.

साईबाबा संस्थान शिरडीची प्रकाशने

अ. क्र.	पुस्तकाचे नाव	भाषा	किंमत रु. पैसे	पो. व पॉर्टग रु. पैसे
१)	श्री साईचरित्र	मराठी	२२-००	६-००
२)	"	इंग्रजी	१३-५०	४-००
३)	"	हिंदी	१२-००	४-००
४)	"	गुजराथी	१२-००	४-००
५)	"	कन्नड	१०-००	४-००
६)	"	तेलगू	१३-००	४-००
७)	"	तामील	१२-००	४-६०
८)	श्री साईलीलामृत	मराठी	७-५०	३-००
९)	"	हिंदी	७-००	३-५०
१०)	"	गुजराथी	४-२५	३-००
११)	अवतार व कार्य	मराठी	४-००	३-००
१२)	स्तवन मंजरी	मराठी	०-३५	३-००
१३)	"	गुजराथी	०-३०	३-००
१४)	सगुणोपासना	मराठी	०-५०	३-००
१५)	"	गुजराथी	०-५०	३-००
१६)	तेलगू पुजाविधी	तेलगू	छपाई चालू	आहे.
१७)	चार अध्याय	मराठी	१-२५	३-००
१८)	श्रीसाईबाबा ऑफ शिरडी(भरुचा)	इंग्रजी	५-००	३-००
१९)	किर्तनमाला	मराठी	०-७५	३-००
२०)	सचित्र साईबाबा	मराठी	४-००	३-००
२१)	शिरडी दर्शन	इंग्रजी	४-५०	३-००
२२)	मुलांचे साईबाबा	मराठी	१-७५	३-००
२३)	"	इंग्रजी	१-७५	३-००
२४)	"	तेलगू	छपाई चालू	आहे.
२५)	"	गुजराथी	१-५०	३-००
२६)	"	हिंदी	१-७५	३-००

Regd. No. MH/BYE/26

LICENCE NO. 19

Licence To Post Without Prepayment

At Dadar Head Office, Bombay-14

(कवहर पृष्ठ ३ वर्णन)

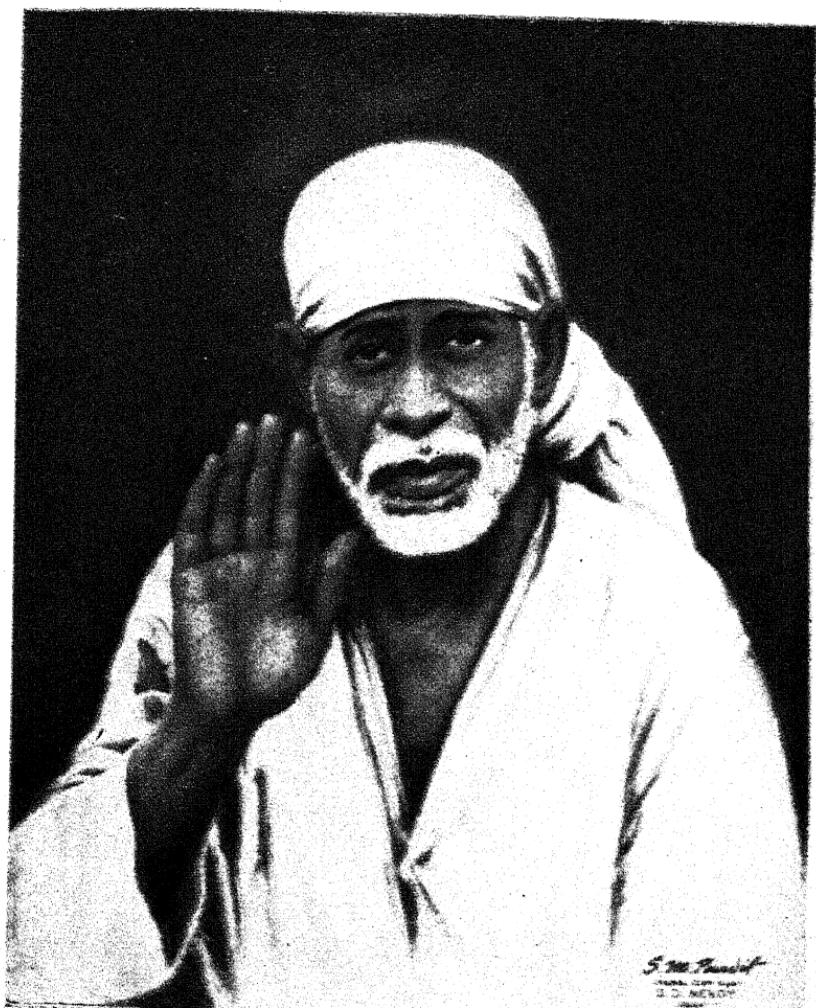
२७)	ग्रेट सेंट श्री साईबाबा	मराठी	०-५०	३-००
२८)	श्री साईबाबा दि सुपरमॅन	इंग्रजी	५-२५	३-००
२९)	शिरडी गाईड	इंग्रजी	१-५०	३-००
३०)	"	मराठी	१-५०	३-००
३१)	शिरडी गाईड	गुजराठी	१-५०	३-००
३२)	"	हिंदी	छपाई चालु	आहे.
३३)	स्वाध्याय	मराठी	०-९०	३-००
३४)	श्रीसाईला, अधिकृत मासिक मुख्यपत्र मराठी व इंग्रजी वार्षिक वर्गणी		१०-००	प्रत्येकी प्रत १-००
			(व्ही. पी. ची पद्धत नाहीं)	

अ.क्र.	फोटोचे नाव	फोटो साईज	किमत रु. पैसे	पो. व वॉर्किंग रु. पैसे
१)	आशिर्वाद फोटो	१४"X२०'	१-६५	३-००
२)	"	१०"X१४'	१-१०	३-००
३)	"	७"X१०'	०-५५	३-००
४)	"	४"X५"	०-२०	३-००
५)	"	२"X३"	०-१५	३-००
६)	दगडावर बसलेले बाबा (रंगीत)	१४"X२०"	१-६५	३-००
७)	(काळा पांढरा)	१४"X२०"	१-६५	३-००
८)	मूर्ती फोटो	१३"X१८"	२-७५	३-००
९)	"	१३"X१८"	१-९०	३-००
१०)	द्वारकासाई केमेरा (रंगीत फोटो)	१०"X२०"	१-१०	३-००
११)	(काळा पांढरा)	१०"X१४"	०-८५	३-००
१२)	केमेरा-द्वारकामर्हा फोटो	९"X१२'	१-१०	३-००
१३)	" (रंगीत)	९"X१२'	१-६५	३-००
१४)	निला	९X१३	०-७५	३-००
१५)	श्रीसाईबाबांचे पत्र्याचे कॅलेंडर	— — —	१६-००	८-००

मुद्रक : पांडुरंग मोरे, बॉम्बे नेशनल प्रिन्टर्स प्रा. लि. ४२, जी. डी. आंबेकर मार्ग,
वडाळा, मुंबई ३१, संपादक व प्रकाशक : श्री. क. हि. काकरे, साई निकेतन,
डॉ. आंबेकर ३२, खोदादाद सर्कलजवळ, प्लॉट नं. ८०४, बी. दादर मुंबई १४.

दिवाळी

श्रीरामद्वाषाण दसहारा जिरडीने अमृतदेव बुलाई

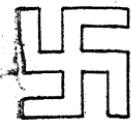
S. M. Bhandarkar
S. D. Mehta

अक्टोबर १९८४)

दसरा-दिवाळी विदेशांक

(किमत १ रु.

जगा लावावे सत्पथी । हेचि साईलीलेची कृती ॥

श्री साईलीला

श्रीसाईबाबा संस्थान,
शिरडीचे अधिकृत मासिक

: संपादक :

श्री. क. हि. काकरे

रिसिव्हर श्रीसाईबाबा संस्थान, शिरडी

: कार्यकारी संपादक :

डॉ. श्री. दि. प्ररुचुरे

एम. ए. पी. एच. डी.

(इंग्रजी आवृत्ती)

श्री. सदानन्द चेंदवणकर

(मराठी आवृत्ती)

श्रीसाई वाक्सुधा

वर्ष ६३ वे)

किंमत १ रुपया

(अंक ७

श्रीसाईलीला अक्टोबर १९८४

दूरध्वनी

दुसरा-दिवाळी विशेषांक

८८२२५६१

: कार्यालय :

“साईनिकेतन”, प्लॉट नं. ८०४-बी, डॉ. आंबेडकर पथ, दादर. मुंबई-४०० ०१४.

वार्षिक वर्गणी रु. १०/- (ट.ख.सह) किरकोळ अंक १ रु. फक्त.

जगा लावावे सत्पथी । हेचि साईलीकेची कृती ॥

श्रीसाई वाक्सुधा

जैसे गणगापूर नृसिंहवडी ।
जैसे औदुंबर वा भिलवडी ।
तैसेचि पवित्र गोदेचे थडी ।
क्षेत्र 'शिरडी' प्रसिद्ध ॥२९॥

गोदावरीचे पवित्रीर ।
गोदावरीचे पवित्र नीर ।
गोदावरीचा शीतसमीर ।
हीं भवतिमिर नाशक ॥३०॥

गोदावरीचे माहात्म्य झचिर ।
प्रख्यात जे अखिल जगतीवर ।
एकाहूनि एक धुरंधर ।
संत प्रवर तेथे ज्ञाले ॥३१॥

अनेक तीर्थे या गोमतीतीरीं ।
अधविनाशक जेथील वारी ।
भवरोग स्नाने पाने निवारी ।
पुराणांतरी वर्णिले ॥३२॥

ते हे गोदा अहमदनगरीं ।
कोपरगावांव तालुद्या भीतरी ।
कोपरगावांचिया शेजारीं ।
मार्ग देई शिरडीचा ॥३३॥

— श्री साईसच्चरित अध्याय ४.

सुविचार

आपदां कथितः पन्थाः
इन्द्रियांनां असंयमः ।
तज्जयः संपदां मार्गः
येनेष्टं तेन गम्यताम् ॥

—चाणक्य नीति शतकम्
आपल्या इन्द्रियांवर आपला ताबा
नसणं हा आपत्तीचा मार्ग आहे.
संकटांना आमंत्रण आहे; आणि
इन्द्रियांवर ताबा नसणं हा संपत्तीचा
सुखाचा मार्ग आहे. जो मार्ग इष्ट
वाटेल त्या मार्गाने जा इन्द्रियांच्या
ताब्यात गेलं म्हणजे दुःख व आपत्ती
प्राप्त होतात. इन्द्रिये ताब्यात ठेवली
म्हणजे सुख आणि संपत्ती प्राप्त
होतात. माणसानं आपल्याला काय
हवं ते ठरवून त्या मार्गानं जाव.

शिरडीतील विजयादशमी उत्सव —
दरवर्षी प्रमाणे शिरडी येथे श्री
विजयादशमी उत्सव यंदाही बुधवार
ता. ३-१०-८४ ते शनिवार ता.
६-१०-८४ अखेर असे चार दिवस
साजरा होणार आहे. तरी भक्त
मंडळींनी हेच निमंत्रण समजून
उत्सव प्रसंगी आपले कुटुंबिय व
स्नेहमंडळींसह हजर राहून सर्व
कार्यात सहभागी होऊन संस्थानलाही
सहकार्य करावे अशी चिनती श्री.
आर. डी. बन्धे कायंकारी अधि-
कारी श्री साईबाबा संस्थान शिरडी
हे करतात. संस्थानच्या दादर येथील
कायलियात हाच उत्सव गुह. ता. ४-
१०-८४ रोजी साजरा होईल. दुपारी
१२ वा. प्रसाद व आरती होईल.

अनुक्रमणिका ऑक्टोबर १९८४

१) संपादकीय. २) श्रीसाईबाबा संस्थान शिरडी ३) श्रीसाईबाबांचे महानिर्वाण ४) सीमोलंघन. ५) श्री बाबांचे आध्यात्मिक ज्ञान. ६) बाबांमुळेचे उत्सव साजरा. ७) बाबांचा मंत्र. ८) मुलीचे पोट दुखणे थांबले. ९) साईसंदेश. १०) बाबांची कृपादृष्टी ११) श्रीसाई सच्चरित वाचनानंतर १२) उदीचा एक असाही चमत्कार. १३) श्रद्धेचे फल १४) चालू युगात बाबांचे महत्त्व. १५) श्रीसाईबाबांची भक्ती. १६) बाबांची उदी - महान औषध. १७) श्री साई चमत्कार. १८) साई माझी माऊली १९) साईनाथांचा महिमा २०) जा शरण साईला २१) श्री बाबा - नाम महात्म्य. २२) श्री साईबाबांना ओवी २३) प्रार्थना. २४) अवतरला श्री साई २५) प्रभो साईनाथ २६) श्री साई नाम तुळा गोड लागू दे २७) साईचे ऋण २८) परीसपदी २९) नमन ३०) श्रीसाईबाबांडे काय मागावे. ३१) श्री बाबांचे निर्याण. ३२) शिरडीवृत्त.	- सर्वांसाठी द्विजगारा संत. - विश्वस्त मङ्डळ - श्री. चंद्रकांत गरणटे. - कु. हेमलता केसकर. - श्री. सत्यचान गायकवाड. - सौ. वर्षा ढगे. - श्री. गणेश वडगुजर. - सौ. रा. न. सावंत. - श्री. अरविंद बारटक्के. - सौ. सुहास नाईक. - श्री. शाम जुवळे. - सौ. अपणी प्रधान. - सौ. नीता कालुष्टे. - श्री. विजया सहामते - श्री. मुरलीधर घोलप. - कु. सुजाता परळकर. - सौ. अनंथा बंगाळे. - श्री. टी. एन. चव्हाण. - सौ. सुधा गानला. - सौ. आसावरी वायकूळ. - श्री. भूर्जनदास बोरकर. - सौ. वसुंधरा चोरे. - श्री. दा. र. दळवी. - श्री. अजित पावसकर. - सौ. कलावती चव्हाण. - श्री. वासुदेव काळे. - जयंती जोशी. - श्री. वी. जी. चव्हाण. - सौ. शकुंतला रामटेके. - श्री. लक्ष्मणराव नाईक. - साईनंद. - जुलै १९८४

सर्वासाठी द्विजणारा संत - श्रीसाईबाबा

त. न. वि. वि.

विटंबना करणाऱ्यांची मात्र शेवटी छी: थू झाली. द्रव्य हे त्यांनी विष मानले, राव रंक समान लेखले, 'भले तरी देऊ कासेची लंगोटी' अशा वृत्तीने वागले, भीड नाही. लाचारी नाही, अत्यंत निस्पृह पण तितकेच उदार.

आपल्या श्रीसाईबाबांचे उदाहरण घ्याना. एक वेडा फकीर म्हणून समजला गेलेला हा अवलिया. ना शिक्षण, ना ग्रंथ वाचन, ना ग्रंथ लेखन, निवासस्थान म्हणजे एक पडकी मोडकळीस आलेली मशिद. विचू, पाली, उंदीर सर्प यांची सोबत. शिर्डी सारखा एक दरिद्री खेडेगाव. सुमारे शंभर वर्षा-पूर्वीचा काळ, भिक्षा मागून मिळालेल्या ओल्या-कोरड्या भाकरीवर उदर-निर्वाह. कधी कुणी दिढकी दुगाणी दिली तर दिली. खर्चाच्या बाबी दोनच. तेल व तंबाखू.

कस्तुरी डबक्यात पडली तरी तिचा सुगंध लपून रहात नाही. आपली मशिद बरी की आपण बरे. समोर चोवीस तास जळत असलेली धुनी. प्रथम त्यांच्या जवळ कुणी जात नसे. पण पुढे पुढे लोकांचे क्रुतूहल जागे झाले. वाण्यांनी फुकट तेल घेण्याचे नाकारले. बाबांनी तेलाशिवाय सर्व रात्रभर पणत्या जळत ठेवल्या बाबांच्या गुरुस्थानाचा शोध लागला. त्याचप्रमाणे या वेडया फकिराची परोपकारी वृत्ती हव्हहव्ह सर्वांच्या प्रत्ययास येऊ लागली. गोरगरीब त्यांच्याकडे जाऊ लागले. कुणाला दुखलं खुपलं तर औषध द्यावे

सर्व संतांच्या चूरित्रात थोड्याफार फरकाने काहीं गोटी सारख्या दिसून येतात. त्या अशा की, सर्व संतांचा सुरवातीला समाजान फार उपहास केला. त्यांच्यावर हात टाकण्यासुद्धा कमी केले नाहीं. त्यांची छळणूक केली गेली. पण या संतांनी प्रतिकार न करता उलट प्रत्युपकार करून सर्वांची मने जिकून घेतली आणि त्यांची

व गुण यावा येणाऱ्या जाणाऱ्यांनी कपाळी उदी फासावी. 'अल्ला भला करेगा' असा आशिर्वाद द्यावा. कुणी भेटायला आला की न विचारता तो कजासाठी आला आहे ते सांगावे, मुखावाटे निधालेला शब्द खरा व्हावा, अज्ञा गोळ्यां लोकांच्या अनुभवास येऊ लागल्या. गांजलेले, पीडलेले, दुःख निवारणासाठी त्यांच्याकडे येऊ लागले, व हळू हळू त्यांचा बोलबाला वाढत गेला.

बाबांकडे येणारे, त्यांची सेवा करणारे लोक होते. ब्राह्मणांपासून शूद्रापर्यंत रावापासून रंकापर्यंत बालापासून वृद्धापर्यंत काही धनिक होते. काही विद्वान होते. गोरगरीब होते. खेडूत होते. बाबांनी इच्छा दर्शविली असती तर नाग-वृरला श्रीमंत गोपाळराव बुटींनी त्यांना स्वतंत्र बंगला बांधून देऊन सर्व सोयी पुरविल्या असत्या. त्यांनी मनात आणले असते तर अमरावतीला दादासाहेब खापडर्यांनी तशीच व्यवस्था करून दिली असती. बाबांनी मनात आण-ण्याचीच खोटी. पण बाबा कुणाच्याही आहारी गेले नाहींत. चमत्कारांचे भांडवल करून स्वतःच्या प्रसिद्धीसाठी त्यांनी कुठ दौरे काढले नाहींत. तसे करण्याची त्यांना जरुरत नव्हती. शेवटपर्यंत आपल्या मशिदीत राहून पीडितांची सेवा केली. जरी ते शिर्डीं सोडून कुठेही दुसरीकडे गेले नाहींत तरी आपल्या भक्तांना केव्हांही कुठीही कोणत्यातरी रूपाने दर्शन देत. बाबा स्वतःच्या देहाच्या सुखसोयीसाठी जगले नाहींत. ते जगले ते दुसऱ्यांची दुःखे कमी करण्यासाठी, हलकी करण्यासाठी, नाहीशी करण्यासाठी. दुसऱ्यांची देह दुःखे नाहीशी व्हावीत म्हणून स्वतः देह दुःखे सोसली. त्यांचा आशिर्वाद, त्यांचा शब्द, व त्यांची उदी हेच रामबाण औषध होते. उपाय होता, विधिलिखित होते. ते अशिक्षित असून थोर ज्ञानी होते. भिकारी असून उदार होते.

आपल्या भक्तांना न्यांनी कुठलीही कठोर उपासना करावयास सांगितली नाहीं. श्रद्धा व सबुरी हा महामंत्र दिला. व्यवहारात कसे वागावे. काय करावे आणि काय करू नये हे अगदी सोप्या भाषेत शिकविले, 'अहंकार सोडून मला शरण या. माझे स्मरण करा, तुम्ही कुठेही असा मी तुमच्या पाठीशी सदैव उभा आहे, कसली काळजी करू नका. असे ते आपल्या भक्तांना नेहमी संगत 'अरे मी मेलो तरी माझी कबर तुमच्या बरोबर बोलत राहील तुमची दुःखे दूर करील,' बाबांनी आपल्या भक्तांना दिलेले हे आश्वासन त्यांची शिर्डींची जागती समाधी आज खरे करून दाखवित आहे. बाबांच्या वास्तव्यामुळे शिर्डींसारखा एक खेडेगाव आज एक तीर्थक्षेत्र झाला आहे. पीडितांचे आश्रय

स्थान झाला आहे. बाबांची मशिद-द्वारकामाई-बाबांच्या भक्तांना आईच्या वात्सल्याने पोटाशी घरून त्यांच्या पाठीवरून मायेचा हात फिरवित आहे. त्यांचे नैराश्य, त्यांचे वैफल्य दूर करून धीर देत आहे, आणि सांगत आहे, 'बाळांनो रडू नका, हताश होऊ नका काळजी करू नका. बाबा सर्वांचे भले करतील.'

श्रीसाईबाबा हे खरेखुरे गरिबांचे कनवाढू होते. ते म्हणत, 'गरिबी अच्छल बादशाही। अमीरीसे लाख सवाई। गरिबोंका अल्लाभाई। अक्षयी साई वदत की ॥५-६८॥' येणाऱ्या संकटाची ते भक्तांना अगोदरच कल्पना देऊन सावध करतीत. कुण्या भक्तांच्या मनात जर काही कुकल्पना आली, विकल्प निर्माण झाला तर त्यांना ते न सांगता समजत असे. अशावेळी ते भक्तांना त्यांची चूक दाखवून देत. समज देत. भक्त बिचारा खजील होऊन जाई. भवित-भावाने दिलेली कोणतीही लहान वस्तू बाबा आवडीने स्वीकारीत भजण करीत. मग तो उष्टा पेढा असो, खिचडी असो, वांग्याचे भरीत असो, वालपापडी शेंगा असोत किंवा नारळ असो. त्यांनी भक्तांची नाना प्रकारची संकटे दूर केली नाना प्रकारचे घ्याप सांभाळले पण कुठला अहंकार नाही. गर्व नाही, बढाई नाही, उलट ते म्हणत 'मी ना देव ना ईश्वर। मी ना 'अनल हक्क' ना परमेश्वर। 'यादे हक्क' मी यादगार। बंदा मी लाचार अल्लाचा॥

बाबांच्या शिर्डीला गेल्यावर कुणाला दमडीसुद्धा देण्याची सक्ती केली जात नाही. इथे कुणी दलाल नाही, कुणी मध्यस्थो नाही, कुणाला मज्जाव नाही, कुणाची चिठ्ठी च्याटी बरोबर न्यावी लागत नाही. दर्शनासाठी तिकीट, पास किंवा प्रवेश पत्रिका विकत घ्यावी लागत नाही. श्रीसाईबाबांनी आपल्या पश्चात आपली गादी चालविण्यासाठी कुणाचीही नेमणूक केलेली नाही, किंवा इथे त्यांचा कुणी पट्ट शिष्य नाही, इथे आहे ती फक्त श्रीसाईबाबांची जागती समाधी. कुणीही यावे, समाधीचे दर्शन घ्यावे. आपले दुःख निवेदन करावे, श्रीसाईबाबांची मनोभावे प्रार्थना करावी. कृतज्ञतेचे अशू गाळावे, आणि समाधानाने घरी परतावे. बस्स इतकेच. 'जया मनी जसा भाव, तया तैसा अनुभव' हेच एक शिर्डीच्या यात्रेचे मुख्य सूत्र आहे'

श्री साईबाबा संस्थान शिर्डी यांचे विश्वस्त मंडळ

श्रीसाईबाबा संस्थान शिर्डी यांचा कारभार गेली २४ वर्षे कोटीचे ताव्यात होता. तो दिनांक १ सप्टेंबर १९८४ पासून प्रशासकीय अधिकारी व त्यांचे विश्वस्त मंडळ यांचे हाती सुपूर्त करण्यात आला. साईभक्तांचे माहितीसाठी त्यांची नांवे प्रसिद्ध करण्यांत येत आहेत.

श्री. आर. डी. बने

प्रशासकीय अधिकारी

श्री. पी. के. सावंत

अध्यक्ष

श्री. तुकाराम रा. बोरावके

सभासद

श्री. श्रीपाद बा. दर्व

-,-

श्री. सिताराम एस. धानू

-,-

श्री. एम् नेमिचंद जैन

-,-

श्री. कन्हैयालाल एच. काकरे

-,-

श्री. प्रकाश व. कारखानीस

-,-

श्री. भिमाशंकर व्यं. खांबेकर

-,-

श्री. विश्वास बा. खेर

-,-

श्री. मोरेश्वर के. कीर्तिकर

-,-

श्री. के. आर. कोळी

-,-

श्री. वसंत एम्. कोन्हाळकर

-,-

श्री. नटवरलाल सी. मोदी

-,-

श्री. संभाजी व्ही. सावंत

-,-

श्री. जे. पी. सावे

-,-

श्री. जयंतीभाई आर. शहा

-,-

श्री. गणपतराव ठ. शेळके

-,-

श्री. शिवराम रा. शिंदे

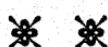
-,-

श्री. विनायक श्री. आपटे

कर्मचारी प्रतिनिधी

कु. रेखा ग. दिघे

महिला प्रतिनिधी

श्री साईबाबांचे महानिर्वाण

—श्री. चंद्रकांत श्रीराम गरगटे
३९९, गुरुवार पेठ,
सातारा — ४१५ ००२.

० महाराष्ट्र ही संतांची भूमी आहे. या मायभूमीत अनेक महान संत होऊन गेले. या संतांनी आपल्या मध्युर वाणीच्या द्वारे लोकांना उपदेश करून हितकारक व प्रेरणात्मक वोधामृत दिले.

आधुनिक काळामध्ये म्हणजे इ. स. १८५८ मध्ये नगर जिल्ह्यातील कोपरगाव तालुक्यामध्ये शिरडी नावाच्या गावी श्रीसाईबाबा प्रगट झाले. श्री साईबाबा हे महान अवतारी पुरुष होते. ते अयोनिज व अजानवाह होते. श्री साईबाबांनी मंगळवार दि. १५ आष्टीवर १९१८ विजयादशमी रोजी दुपारी २ वाजून ३५ मिनिटांनी आपले अवतार कार्य संपविले. श्री साईबाबा समाधिस्थ होऊन आज ६६ वर्षे पूर्ण होत आहेत. परंतु आज देखील श्री साईबाबा कित्येक भक्तांना दृष्टान्तरूपाने अथवा व्यक्तीच्या रूपाने दर्शन देतात याची प्रचिती येते.

श्री साईबाबा हे शिरडीत आले त्यावेळी त्यांची भेट श्री खंडोबा मंदीराचे पुजारी म्हाळसापती यांच्या बरोबर झाली. म्हाळसापती हे श्री साईबाबांचे भक्त बनले. त्यानंतर काशिराम शिंपी, शामा उर्फ माधवराव देशपांडे, तात्या कोते, काकासाहेब दीक्षित, बायजावाई, राधाकृष्णा आई, लक्ष्मीबाई शिंदे, उपासनी महाराज, वापुसाहेब जोग, बापुसाहेब बुट्टी इ. सारखे अनेक भक्त-रत्न त्यांना लाभले. बाबांनी आपल्या सहवासामध्ये, असलेल्या सर्वच भक्तांचा उद्घार केला.

श्री साईबाबा हे शिरडीत आले तेव्हां त्यांच्याजवळ एक वीट होती. बाबा त्या विटेची अतिशय काळजी घेत असत. बाबा या विटेला टेकून प्रहरचे प्रहर मशीदीत घालवित असत. रात्री झोपताना ती वीट बाबा उशाला घेत असत. बाबांचे त्या विटेवर अतिशय प्रेम होते. एक दिवस एक मुलगा मशीद

झाडत असताना त्याने ती वीट उवलली व स्वच्छता करून नंतर त्या जागेवर ठेवावी या उद्देशाने त्याने ती उवलली होती परंतु त्याच्या हातातून निसदून ती खाली पडली व तिचे दोन तुकडे झाले. वीट फुटल्याचे बाबांना समजताच त्यांना अतिशय वाईट वाटले. ते मनामध्ये कळवळले, आणि दुःखो झाले. मी आता राहणार नाहीं. त्यानंतर बाबांनी एक आठवड्यातच आपला अवतार संपविला ते समाधिस्थ झाले.

श्री साईबाबा समाधिस्थ होण्यापूर्वी म्हणजे त्यांचा अंतःकाळ येण्याअगोदर ते थोडे आजारीच होते. बाबांनी त्यावेळी जाणलेले होते की, आपला अंतःकाळ जवळ आलेला आहे. या निमित्ताने बाबांनी शेवटच्या तीन दिवसात वज्रे नावाच्या भक्तास “रामविजय” वाच्यास सांगितले. बाबांनी या कालावधीमध्ये अनेक भक्तांना उपदेश केले. लक्ष्मीबाई शिंदे यांना बाबांनी ९ रूपये दक्षिणा दिली व त्यांना संतुष्ट केले.

बाबांचा अंत अगदी निकट येऊन पोहचलेला होता. त्यावेळी बयाजी आपा कोते या भक्ताच्या मांडीवर बाबांनी ढोके टेकले आणि अखेरचा इवास सोडला. त्यावेळी सर्व भक्तगण हे दृष्ट पाहून हंबरडा फोडू लागले, कारण प्रत्यक्ष आपला परमेश्वर, कर्ता करविता आपणास सोडून गेला, अनाथांचा नाथ गेला, दीनांची माऊली सर्वांना सोडून गेली. सर्वत्र दुःखाची छाया पसरली होती. आकाशातील पक्षी आपला विहार थांबून ती देखील आपले दुःख व्यक्त करण्याकरिता सर्वांच्या दुःखांमध्ये सामील झाली होती. वृक्ष वेलींची पर्णफुले दुःखाने कोमेजली होती आणि आपली हालचाल बंद करून आपली घडण करणाऱ्या परमेश्वराने (साक्षात् श्री साईबाबांनी) मिटलेले ढोळ्ये पुन्हा उघडा-वेत आणि सर्व जनांना आनंदीत करावे व आपण स्वतः त्यांच्या चूरणकमलांची धूळ बनून जीवन सार्थकी लागावे, अशी याचना करीत होते. सर्वच्च चातावरण, दुःखी होऊन गेले होते.

शिरडी गावातील स्त्रिया, पुरुष, लहान मुले सर्वजण दुःखी झाली होती. सर्वत्र दुःखाचा डोंगर पसरलेला होता. अशूच्या प्रचंड सागरामध्ये सर्वजण बुडालेले होते. प्रत्येक भक्ताच्या मुखामध्ये एकच करूण शब्द होता, वावा! तुम्ही आम्हास असे सोडून एकटेच का निघून गेलात आम्हांस निराधार करून सोडून का गेलात? तुम्हाविना आम्हांला आता कोण त्राता आहे. हा करूणमय

प्रसंग पाहून सर्वांचे कंठ दाटून आले. सर्व भक्त श्री साईबाबांच्या अंत्य दर्शनाकरिता द्वारकामाईमध्ये गर्दी करू लागले.

श्री साईबाबांचे हे निर्वाण होण्याअगोदर शके १८३८ च्या विजयादशमीच्या दिवशी सायंकाळच्या वेळी बाबांनी एकदम उग्र रूप धारण केले होते. अंगातले सर्व कपडे काढले आणि ते धुनीमध्ये टाकले. ते दिगंबर अचस्थेत सर्वासमोर उमे राहिले आणि म्हणाले, “आता तुम्ही ठरवा की मी हिंदु आहे की मुसल-मान आहे ते नीट पाहून घ्या” हे दृश्य पाहून सर्व मंडळी गडबडली नंतर भागोजी नावाच्या भक्ताने पुढे होऊन त्यांना शांत केले आणि वस्त्र परिधान करण्यास भाग पाडले. काहीं वेळानंतर बाबांनी वस्त्र परिधान केले नंतर पूढील कार्यक्रम पार पडला.

विजयादशमी १९१८ साली बाबांनी आपला देह ठेवला. त्या आधी एक घटना घडली ती अशी की, शिरडी गावचे त्यावेळचे पाटील रामचंद्रदादा हे अतिशय आजारी होते. त्यांचे दुखणे दिवसे दिवस वाढतच चालले होते. तेव्हां एक दिवस बाबांचा दृष्टान्त रामचंद्र दादांना झाला. बाबांनी दृष्टान्त-मध्ये त्यांना सांगितले, “अरे तू काळजी करू नकोस, तुझे मरण अजून लांब आहे. पूरे बरा होशील तेव्हां तू व्यर्थ चिता करण्याचे कारण नाहीं. तुझ्या मरणाचे भय टळून गेलेले आहे तेव्हां तुला भिण्याचे कारण नाहीं.” परंतु तात्या कोते पाटील याची जगण्याची घडगत काही दिसत नाहीं, तात्या पाटील मरणार आहे याबाबत मात्र कोणालाही काहीही सांगू नकोस. उगाच तो झूरत राहिला. तेव्हांपासून रामचंद्र पाटील हळूहळू बरे होत गेले. ही गोष्ट रामचंद्र पाटलाने बाळा शिष्याच्या कानावर घातली आणि सांगितलेली गोष्ट खरीच ठरली. तात्या पाटलाने अंधरूण घरले. त्यानंतर काही कालावधी गेल्या-नंतर बाबा देखील दुखण्याने आजारी पडले. तात्या पाटील श्री साईबाबांचे चितन करीत होता. दसरा जवळ आला तेव्हां बाळा शिषीं व रामचंद्र पाटील यांना भिती वाटू लागली. तात्या पाटलाची तब्येत देखील हळूहळू गंभीर स्वरूपाची वाटू लागली आणि आश्चर्याची गोष्ट अशी घडली की श्री साईबाबांनी आपला देह ठेवला, व तात्या पाटील हळू [हळू बरे होऊ लागले.

बाबांनी देह ठेवला त्या अगोदर म्हणजे मार्गशीर्ष पौर्णिमा १८८६ ला

आपल्या अचाट योग बळाचे सामर्थ्यविर तीन दिवस ब्रम्हांडी आत्मा चढविला होता ती एक मोठी चमत्कारिक गोष्ट आहे.

बाबांना दम्याचा विकार झाला होता. त्याचा जोर अतिशय वाढला तेव्हां हा देहभोग सहन करण्यासाठी बाबांनी ब्रम्हांडी आत्मा चढविला श्री. म्हाळसापतींना बाबा म्हणाले, “मी ब्रम्हांडी प्राण नेतो आहे. कोणताही विचार मनात न धरता तीन दिवस मला सभामंडपातील या कोपच्यात समाधी लावून ठेवून द्या. त्या ठिकाणी दोन निशाणे लावून ठेवा.”

आणि असे म्हणता म्हणता बाबांनी ब्रम्हांडी प्राण चढविला. रात्रीचे दहा वाज लेले होते तेव्हां तिथे जमलेले सर्व लोक आश्चर्यचकित होऊन गेले होते. श्वास वंद होता, त्यांची नाडी चालत नव्हती. सर्वांना आता असे वाटू लागले की खरोखरच बाबांनी प्राण सोडला. त्याचेठी संपूर्ण शिरडी गावातील लोक गोळा झाले. बाबांनी समाधी खोदण्याची आज्ञा दिली होती. परंतु तसे करायला कोणाचाच धीर होईना. म्हाळसापतींनी बाबांचे डोके मांडीवर घेतले होते. लोकांना असे वाटू लागले की, आपल्या आकस्मिक निधनाने भक्तांना एकइ मध्य धक्का वसेल म्हगून बाबांनी तीन दिवस आपल्याला राखण्याचा आदेश दिला असावा. दोन दिवस झाले फकीर, मौलवी, गावातील प्रतिष्ठित लोक आले. सर्वांनी विचार केला की, बाबांनी इहलोक सोडलेला आहे तेव्हां त्यांची उत्तरक्रिया करणे योग्य आहे. परंतु जे निष्ठावान भक्त होते त्यांना हे मान्य झाले नाही. तीन दिवस आपला देह रक्षण करण्याची आज्ञा बाबांनी दिली आहे ती पालन केलीच पाहिजे. तीन दिवस पूर्ण झाले. पहाटे तीन वाजता बाबांच्या देहात चेतना निर्माण होत आहे असे दिसून आले. बाबांनी हालचाल सुरु केली. डोळे उघडले आणि प्रसन्न वदनाने ते उठून बसले.

त्यानंतर बाबांची ही अनाकलनीय लीला पाहून भक्तांच्या आनंदाला एकदम पूर आला तो अवर्णनीय आहे. लोकांनी जयजयकार करण्यास सुरुवात केली. बाबांच्या दर्शनाकरिता सर्व गावकरी गर्दी करू लागले. श्री साईबाबांनी स्वतःच्या देहपाताची अचूक वेळ देखील आपल्या अचाट योगबलाच्या सहाय्यान औलखली होती. कारण बाबांना जन्मजात अष्टसिद्धिची प्राप्ती होती. आपल्या उदीच्या महाप्रभावाने त्यांनी अनेक भक्तांच्या व्याधी, संकटे, निवारण केली ती देखील या अष्टसिद्धिच्या जोरावरच.

श्री साईबाबांनी १९१८ साली देह ठेवल्यानंतर त्या देहाचे काय करावयाचे या विचाराने सर्वजन चित्ताक्रांत झाले. हिंदुचे म्हणणे होते की, हिंदु संस्काराप्रमाणे बाबांना बुट्टींच्या वाड्यात ठेवू तर मुस्लीमांच्या मते त्यांना कवरस्तानात नेऊ या. दोन्हींही गटांमध्ये झगडा सुरु झाला.

गावच्या पाटलांनी एकच सांगितले की, बाबांना इतरत्र बाहेर कोठेही ठेवल्याचे आम्हांला आवडणार नाहीं. बाबांचा देह ठेवला तर वाड्यातच ठेवू. यावर पुन्हां विचार विनिमय होऊन सवांची मते घेतली गेली. त्यामध्ये हिंदुच्या बाजूंनी भरपूर मते पडली आणि बाबांचा देह बुट्टी वाड्यातच ठेवण्याचा निश्चय करण्यात आला. त्यानंतर दोन्ही गटातील मतभेद मिटले गेले. बुट्टी वाडा हा श्री मुरलीधराची मूर्ती स्थापन करण्याकरिता बांधलेला होता. परंतु बाबांनी आपला अवतार संपविष्या अगोदर सांगितलेले वाक्य सर्वांच्या लक्षात होते. बाबांनी आजारी असतानाच सांगितलेले होते की, “मला आता वरे वाट नाहीं तर मला बुट्टींच्या दगडी वाड्यात घेऊन चला.” त्याप्रमाणे बाबांचा देह बुट्टींच्या वाड्यात आणला गेला.

बाबांचा देह सजवण्यात आला त्यांना बसलेल्या अवस्थेत ठेवण्यात आले. त्या देहाची पुजा-आरती नित्याप्रमाणे केली गेली. ही आरती लक्षण मामांनी केली होती. ही आरती करण्याकरिता मुसलमान भक्तांनी थोडा विरोध देखील केला परंतु लक्षण मामांना बाबांनी दसऱ्याला जो दृष्टांत दिला होता तो त्यांनी लोकांना कथन केला, “तू माझी पूजा व आरती कर.”

त्यानंतर सर्वांच्या मते, श्री साईबाबांची पुजा-आरती लक्षण मामांनी केली. मुस्लीम भक्तांनी आपले विचार बाजूला ठेवून ते हिंदु भक्तांच्या विचारांमध्ये समरस झाले व सहकार्य करण्याकरिता पुढे आले.

परंतु या वाद-विवादामध्ये बाबांचा देह छत्तीस तास म्हणजे दीड दिवस तसाच बसून राहिला होता.

दि. १६ आक्टोबर १९१८ बुधवारी बाबांचा देह मशिदीतून हलविला. हिंदूशास्त्रा प्रमाणे सर्व संस्कार केले जात होते. बाबांना स्नान घातले. त्यांची पूजा केली गेली.

त्यानंतर सर्व भक्तांनी अंत्य दर्शन घेतले व तो देह बुट्टीच्या दगडी वाड्यात आणला गेला. जी ठरलेली जागा होती त्यामध्ये तो देह ठेवला गेला. त्याच्याचर सर्व शास्त्रोद्धत संस्कार केल्यानंतर तो देह समाधिस्थ केला गेला.

श्री साईबाबा समाधिस्थ होऊन आज ६६ वर्षे पूर्ण होत आहेत. विरुद्धी येथे नाना धमचिं नाना जातीचे लोक श्रद्धेन दर्शनाकरिता येतात. बाबांच्या महासमाधिचे दर्शन घेतात. बाबांचा आशिवादि घेऊन परत येतात आणि येताना बाबांच्या वचनाची प्रचिती घेऊनच माघारी येतात.

सद्गुरु श्री साईबाबांच्या समाधिला माझे कोटी कोटी प्रणाम !

साईभक्त कलाकार कांबळी परदेश दौऱ्यावर

० साईभक्त व रंगभूमीवरील एक आघाडीचे नट कलाकार भद्रकाली प्रॉड-
क्शनचे चालक—मालक श्री. मर्च्छद्रनाथ नवनाथ कांबळी हे आपली नाटके व
नाट्य कलाकार संचा समवेत आष्टोबरचे मध्यास लंडनला जात आहेत.
आपल्या मुद्रकामात ते लंडन व परिसरातील परगण्यातून आपल्या विविध
मराठी नाटकांचे प्रयोग खास करून तेथील मराठी मंडळींसमोर सादर करणार
आहेत. नोंद्वेबरच्या अखेरीस ते मायदेशी परतील. लहानपणापासून विविध
आपत्तींना व अनेक अडीअडचणींना मोठ्या धीराने तोंड देऊन गरीबीतून
कष्टाने वर येऊन आता मराठी रंगभूमीवर मानाचे स्थान मिळविणाऱ्या या
साईभक्त व प्रॉमिसिंग तरुण नट कलाकारास आमच्या हार्दीक शुभेच्छा.

सीमोल्लंघन

-कु. हेमलता न. केसकर.
१८२, कसवा पेठ, फलटण.

दसरा सण मोठ
नाही आनंदा तोटा ।

० दसरा म्हट्टले की प्राचीनकाळी होऊन गेलेल्या अनेक घटना मनात गदीं करतात. देवी महिषासुर मर्दिनीने महिषासुराचा वध केला तो हाच दिवस, प्रभु रामचंद्रांनी रावणाचा वध करून विजय मिळविला ते याच दिवशी, पांडवांनी अज्ञातवासातून परत आल्यावर शमीच्या झाडात ठेवलेली शस्त्रे बाहेर काढली तो विजयादशमीचाच दिवस होता. म्हणूनच दसरा हा दिवस युद्धो-त्सुक राजांना शत्रूवर विजय मिळविण्यास अत्यंत महत्त्वाचा वाटतो. अनेक राजांनी युद्धावर जाण्यासाठी या दिवशी सीमोल्लंघन केले. सामान्य ध्यवहारी लोक विजयादशमी हा शुभमूर्हत मानतात, अनेक चांगल्या गोटींचा शुभारंभ या दिवशी करतात.

याशिवाय साईमदत्तांच्या मनात प्रकर्षने येणारी आणखी एक घटना या दिवशी घडली, ती म्हणजे पृज्य साईबाबांचे महानिर्वाण. ६६ वर्षापूर्वी म्हणजे ह. स. १९१८ मध्ये साईबाबांनी शिरडी येथे आपला देह ठेवला. साईमदत्त-गणांचे अंतःकरण हेलावणारी ही घटना. ज्यावेळी साईबाबांनी महानिर्वाण केले, त्यावेळी माघवराच देशपांडे (शामा), बयाजी पाटील, नानासाहेब निमोणकर इ. भक्तमंडळी त्यांच्या जवळ होती. परमप्रिय बाबा पंचत्वात विलीन झालेले कळताच सर्वांना अतीव दुःख झाले. साईबाबांचे सर्व भक्त द्वारकामाईत येऊन दुःख करू लागले. निश्चेष्ट पडलेल्या बाबांच्या देहाकडे पाहून त्यांना आपले अश्रु आवरेनात. शिरडी गावातले चैतन्य हरपले, सूर्याची किरणे निष्प्रभ झाली, वातावरणात उदासीनता पसरली. कारण साईबाबा म्हणजे परमेश्वराची सगुण साकार मूर्ती. सर्वांची त्यांच्या ठायी श्रङ्खा होती, प्रत्येकजग बाबांना आपले मानत होता. साईबाबा हे ऐहिक व पारमार्थिक